

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Πώς αφηγούμαστε μια ιστορία
- Πώς μιλάμε για το χτες, το σήμερα, το αύριο (χρόνοι ρημάτων, επιρρήματα, ουσιαστικά, σύνδεσμοι)
- Πώς φτιάχνουμε την περίληψη μιας ιστορίας

Το μυθιστόρημα του Ιουλίου Βερν «Ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες» διαδραματίζεται το 1872. Ο Φιλέας Φογκ και ο υπηρέτης του Πασπαρτού έχουν βάλει στοίχημα να κάνουν τον γύρο του κόσμου σε 80 ημέρες. Βρίσκουν όμως εμπόδια που μπορούν να τους οδηγήσουν στην αποτυχία.

Ταξιδεύοντας με ελέφαντα

«Αν δεν έχετε αντίρρηση, θα πρότεινα να αναζητήσουμε κάποιο άλλο μέσο για να πάμε στο Αλάχαμπαντ» είπε ήρεμα ο Φιλέας Φογκ.

«Μα αυτή η καθυστέρηση δε θα είναι προς ζημία σας;» απάντησε ο κύριος Φράνσις.

«Όχι, την είχα προβλέψει».

«Πώς; Ξέρατε ότι οι γραμμές δε συνεχίζονται;»

«Όχι, αηλιά ήξερα ότι αργά ή γρήγορα θα εμφανιζόταν κάποιο εμπόδιο. Επομένως, τίποτα δεν έχει χαθεί. Σήμερα έχουμε 22 Οκτωβρίου, άρα θα φθάσουμε έγκαιρα» δήλωσε ο Φογκ με τέτοια αφοηλιστική αυτοπεποίθηση, που κανένας δεν τόλμησε να κάνει κάποιο σχόλιο.

Δυστυχώς, οι ράγες πράγματι σταματούσαν. Οι εφημερίδες μοιάζουν με ορισμένα ρολόγια που έχουν τη μανία να πηγαίνουν μπροστά. Έτσι, είχαν πρόωρα αναγγείλει ότι οι γραμμές είχαν ολοκληρωθεί. Οι περισσότεροι ταξιδιώτες γνώριζαν γι' αυτή τη διακοπή των γραμμών και, μόλις κατέβηκαν από το τρένο, πήραν κάθε διαθέσιμο μεταφορικό μέσο που υπήρχε στο χωριό. Όμως ο κύριος Φογκ και ο κύριος Φράνσις έψαξαν σε όλο το χωριό και δε βρήκαν τίποτα.

«Θα πάω με τα πόδια» είπε ο κύριος Φογκ.

Ο Πασπαρτού πλησίασε τον κύριό του, κάνοντας έναν εκφραστικό μορφασμό, καθώς σκεφτόταν τα θαυμάσια αηλιά ακατάλληλα για πεζοπορία πασούμια του. Ευτυχώς, είχε κάνει κι αυτός μια έρευνα και, αφού δίστασε για λίγο, είπε:

«Κύριε, νομίζω ότι βρήκα ένα μέσο να ταξιδέψουμε».

«Τι;»

«Έναν ελέφαντα! Τον έχει ένας Ινδός που μένει εδώ δίπλα».

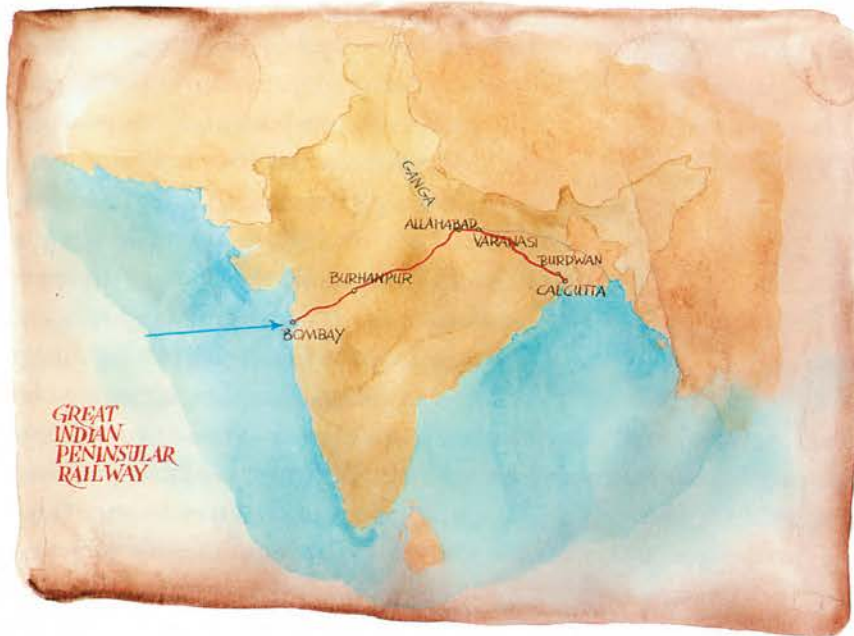
Πέντε λεπτά αργότερα οι τρεις συνταξιδιώτες έφταναν σε μια καλύβα, χτισμένη πηλά σε ένα χωράφι που το περιέζωνε ένας ψηλός φράχτης από πασσάλους. Μέσα στην καλύβα υπήρχε ένας Ινδός και στο χωράφι ένας ελέφαντας. Ο Ινδός τους οδήγησε στο χωράφι. Εκεί αντίκρισαν ένα ζώο, σχεδόν εξημερωμένο. Αναμφίβολα ο Κιούνι –έτσι έλεγαν το ζώο– μπορούσε, όπως όλοι οι ελέφαντες, να καλύψει με μεγάλη ταχύτητα μεγάλες αποστάσεις και, καθώς δεν υπήρχε άλλο διαθέσιμο υποζύγιο, αποφάσισαν να τον χρησιμοποιήσουν. Όμως οι ελέφαντες, που έχουν αρχίσει να σπανίζουν στην Ινδία, δεν είναι καθόλου φτηνοί. Επομένως, τους έχουν μη στάξει και μη βρέξει, γι' αυτό και, όταν ο κύριος Φογκ ζήτησε να νοικιάσει τον ελέφαντα, ο Ινδός αρνήθηκε.

Ο Φογκ επέμενε και πρόσφερε το εξωφρενικό ποσό των δέκα λιρών την ώρα. Η απάντηση του Ινδού ήταν αρνητική. Είκοσι λίρες; Και πάλι όχι. Σαράντα λίρες; Πάντα όχι. Σε κάθε νέα προσφορά, ο Πασπαρτού τιναζόταν αγανακτισμένος, αηλιά ο Ινδός ήταν αμετάπειστος.

Το ποσό όμως δεν ήταν καθόλου ευκαταφρόνητο. Αν δεχτούμε ότι ο ελέφαντας χρειαζόταν δεκαπέντε ώρες για να φτάσει στο Αλλάχαμπαντ, ο ιδιοκτήτης του θα κέρδιζε εξακόσιες λίρες.

Χωρίς να χάσει την ψυχραιμία του, ο Φιλέας Φογκ πρότεινε στον Ινδό να αγοράσει τον ελέφαντά του, προτείνοντάς του αρχικά χίλιες λίρες.

Ο Ινδός δεν ήθελε να τον πουλήσει! Ίσως ο κατεργάρης να περίμενε ακόμα μεγαλύτερο κέρδος.

Ο κύριος Φογκ πλησίασε ξανά τον Ινδό και του πρόσφερε διαδοχικά χίλιες διακόσιες λίρες, χίλιες πεντακόσιες λίρες, χίλιες οχτακόσιες και, τέλος, δύο χιλιάδες λίρες. Ο Πασπαρτού, που συνήθως ήταν κοκκινωπός, είχε γίνει κάτασπρος από την αγωνία. Στις δύο χιλιάδες λίρες, ο Ινδός υποχώρησε.

«Θεούλη μου!» φώναξε ο Πασπαρτού. «Χρυσό τον πληρώνουμε αυτό τον ελέφαντα!»

Ιούλιος Βερν, *Ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες*,
μετάφρ. Μ. Τζαντζή, εκδ. Ερευνητές, Αθήνα, χ.χ. (διασκευή)

1. Βρείτε ποιες από τις φράσεις είναι σωστές (Σ) και ποιες λανθασμένες (Λ).

- Οι εφημερίδες ανάγγειλαν πρόωρα ότι οι σιδηροδρομικές γραμμές είχαν ολοκληρωθεί.
- Ο Πασπαρτού πρότεινε στον κύριο Φογκ να ταξιδέψουν με έναν ελέφαντα.
- Ο Κιούνι, ο ελέφαντας, δεν μπορούσε να καλύψει μεγάλη απόσταση με μεγάλη ταχύτητα.
- Ο Ινδός αρνήθηκε πεισματικά να πουλήσει τον ελέφαντα, όσα λεφτά κι αν του έδωσαν.

2. Θέλετε να διηγηθείτε με λίγα λόγια σε έναν φίλο σας την ιστορία που διαβάσατε.

Χρειάζεται δηλαδή να του πείτε:

- ⇒ ποιος είναι ο βασικός ήρωας και ποια άλλα πρόσωπα παίρνουν μέρος
- ⇒ πού και πότε συμβαίνει η ιστορία
- ⇒ πώς ξεκινάει η περιπέτεια
- ⇒ τι γίνεται μετά
- ⇒ ποιο είναι το αποτέλεσμα
- ⇒ τι σκέφτονται ή αισθάνονται τα πρόσωπα για ό,τι συνέβη

Απαντήστε με μια φράση σε κάθε ερώτηση και συνδέστε τις φράσεις μεταξύ τους σε ένα κείμενο (χρησιμοποιώντας συνδέσμους και άλλες λέξεις), για να διηγηθείτε περιληπτικά την ιστορία.

Για να δείξουμε πότε κάνουμε ή πότε γίνεται κάτι, χρησιμοποιούμε πολλούς τρόπους. Ένας τρόπος είναι οι χρόνοι των ρημάτων.

ΠΑΡΕΛΘΟΝ
κάτι που γινόταν
ή έγινε

Παρατατικός

έγραφα

Αόριστος

έγραψα

Υπερσυντέλικος

είχα γράψει

ΠΑΡΟΝ
κάτι που γίνεται τώρα,
τη στιγμή που μιλάμε

Ενεστώτας

γράφω

Παρακείμενος

έχω γράψει

ΜΕΛΛΟΝ
κάτι που θα γίνει
ή θα γίνεται

**Εξακολουθητικός
μέλλοντας**

θα γράφω

Συνοπτικός μέλλοντας

θα γράψω

**Συντελεσμένος
μέλλοντας**

θα έχω γράψει

3. Ο συγγραφέας διηγείται μια ιστορία που έγινε στο παρελθόν. Φανταστείτε ότι διηγείται το παρακάτω μέρος της ιστορίας σαν να συμβαίνει τώρα. Ξαναγράψτε την ιστορία αλληλάζοντας τους χρόνους. Σε ποιο χρόνο θα βάλλετε τα ρήματα για να δείξετε ότι τα γεγονότα συμβαίνουν τη στιγμή που μιλάει;

Πέντε λεπτά αργότερα, ο Φιλέας Φογκ, ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι και ο Πασπαρτού φτάνουν σε μια καλύβα,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... χρησιμοποιήσουν.

Ποιος χρόνος είναι καλύτερος για να διηγηθούμε μια ιστορία με πιο ζωντανό τρόπο, σαν να συμβαίνει τώρα;

Τον χρόνο μπορούμε ακόμη να τον δείξουμε χρησιμοποιώντας **επιρρήματα** και **ουσιαστικά με λειτουργία επιρρήματος**. Πολλές φορές, όταν μιλάμε ή όταν γράφουμε, χρησιμοποιούμε επίσης και **χρονικές προτάσεις**. Αυτές αρχίζουν συνήθως με τις λέξεις *όταν, αφού, πριν, μόλις*.

Επιρρήματα
αργά
γρήγορα
αρχικά
νωρίς
σήμερα

Ουσιαστικά με λειτουργία επιρρήματος
το μεσημέρι (θα έρθω)
το απόγευμα (θα φύγω)

Χρονικές προτάσεις
αφού κλείστηκε
η συμφωνία, ...

4. Θέλετε να διηγηθείτε κάτι ασυνήθιστο που έγινε σε ένα ταξίδι. Βρείτε έναν τίτλο και προσπαθήστε η ιστορία σας να περιέχει όσο το δυνατόν περισσότερα από τα κύρια στοιχεία που υπάρχουν στην άσκηση 2. Μην ξεχάσετε ότι, συνήθως, όταν διηγούμαστε μια ιστορία, βάζουμε τα γεγονότα σε χρονική σειρά. Μπορείτε να ξεκινήσετε τις προτάσεις σας με τις παρακάτω λέξεις και φράσεις που δηλώνουν χρόνο:

Στην αρχή του ταξιδιού,

Πρώτα,

Έπειτα,

Ξαφνικά,

Την ίδια στιγμή,

Ύστερα,

Λίγο πριν φτάσουμε στον προορισμό μας,

Τέλος,